

26.4.2016

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON KIRJALLINEN KYSYMYS E 13/2016 PAKOLAISISTA/MAAHANMUUTTAJISTA JA YKSIN SAAPUNEIDEN LASTEN MÄÄRÄSTÄ

Montako lasta maahan tulee vuosittain ilman huoltajaa ja kuinka monen pakolaisen/maahanmuuttajan on samana vuonna todettu valehdelleen ikänsä ja esiintyneen alle 18-vuotiaana?

Yksintulleiden lasten määrä:

Norjassa, Ruotsissa, Suomessa, Tanskassa ja myös Islannissa yksintulleiden lasten määrä on lisääntynyt valtavasti viime vuonna.

Vuonna 2015 **Ruotsista** haki turvapaikkaa 35 362 yksintullutta lasta, mikä tarkoittaa yli 20 prosenttia kaikista turvapaikanhakijoista. Vuoteen 2014 verrattuna, jolloin turvapaikkaa haki 7 049 yksintullutta lasta, määrä on kasvanut noin 400 prosenttia. Maahanmuuttoviraston viimeisin ennuste vuodelle 2016 on se, että noin 14 000 yksintulevan lapsen odotetaan hakevan turvapaikkaa Ruotsista. Tähän mennessä (10. maaliskuuta) vuonna 2016 turvapaikkaa on hakenut 976 yksintullutta lasta.

Norja vastaanotti viime vuonna 5 297 hakemusta alaikäisiltä lapsilta, kun vuonna 2014 vastaavia hakemuksia vastaanotettiin 1 204.

Suomeen yksin tulleiden määrä lisääntyi vuonna 2015, jolloin luku oli 3 024 verrattuna vuonna 2014 vastaanotettuun 196 hakemukseen.

Tanskassa rekisteröitiin vuonna 2015 noin 2 100 yksintullutta lasta, kun vuonna 2014 hakemuksia oli 818. Tanskan vuoden 2015 tilastotiedot eivät ole vielä virallisia.

Islanti vastaanotti 12 hakemusta yksintulleilta lapsilta vuonna 2015.

Niiden henkilöiden määrä, joiden ikä on iänmäärittelyn jälkeen kirjattu ylöspäin:

Ruotsissa kirjattiin viime vuonna (2015) 2 093 alle 18-vuotiasta yli 18-vuotiaaksi.

Suomessa käsitellään parhaillaan viime vuonna vastaanotettuja turvapaikkahakemuksia. On tehty useita ikätestejä, mutta niiden lukumäärästä ei ole vielä tehty tilastoa. Vuonna 2015 ehdittiin tehdä lääketieteellinen tutkimus iän arvioimiseksi 149 hakijalle, joista 90 katsottiin täysi-ikäisiksi. Tällä hetkellä 68 henkilöä jonottaa lääketieteelliseen ikätutkimukseen pääsyä. Vuonna 2015 ikä kirjattiin ylöspäin 62 prosentille testatuista tapauksista ja 56 prosentille vuonna 2014.

Norjassa ei ole tilastoa yksintulevista, jotka eivät ilmoita ikäänsä totuudenmukaisesti. Arviolta 26 - 37 % hakijoista eivät olleet päätöksentekohetkellä alaikäisiä. Arvio perustuu vuosien 2009-2014 tilastoihin.

Tanskassa tehtiin vuonna 2015 iänmäärittely 335 tapauksessa, joista 234:ää pidettiin määrittelyn jälkeen täysi-ikäisinä. Vuonna 2014 tehtiin 282 iänmäärittelyä, joista 202:ta pidettiin täysi-ikäisinä.

Islannin vuonna 2015 vastaanottamasta 12 hakemuksesta viiden hakijan katsottiin olevan täysi-ikäisiä iänmäärittelyn jälkeen.

Miten toimitaan epäselvissä tapauksissa, kun pyritään selvittämään, onko pakolainen tai maahanmuuttaja todella alle 18-vuotias?

Ruotsissa todistustaakka on turvapaikanhakijalla, joka on velvollinen osoittamaan ikänsä. Lääketieteellinen ikätutkimus on todistusmenetelmä, jota asianomainen voi hyödyntää ikänsä todistamiseksi. Maahanmuuttovirastolla on ulkomaalaisasetuksen mukaan velvollisuus tiedottaa yksintulevalle turvapaikkaa hakevalle lapselle lääketieteellisen tutkimuksen mahdollisuudesta.

Mikäli Maahanmuuttovirasto ei katso, että hakijan kirjallinen todistusaineisto tai suulliset lausunnot tekevät todennäköiseksi sen, että hän on alaikäinen, hänelle kerrotaan lääketieteellisen ikätutkimuksen mahdollisuudesta. Lääketieteellisestä ikätutkimuksesta kieltäytyminen johtaa siihen (ellei hakija esitä muita todisteita), että Maahanmuuttoviraston arviointi jää voimaan, eli että hakija ei ole osoittanut todennäköiseksi olevansa alaikäinen.

Norjassa iän arvioinnista säädetään ulkomaalaislain pykälässä 88. Mikäli ikää ei pystytä selvittämään, hakijaa voidaan pyytää ikätutkimukseen iän määrittämiseksi. Tutkimukseen kuuluu käden ja ranteen luiden röntgenkuvaus ja kliininen hammastutkimus. Tutkimuksen ammatillinen vastuu on siirtymässä kansanterveyslaitokselle. Iän määrittelee virallisesti Norjan maahanmuuttovirasto (UDI) tutkimuksen ja muiden asiaan liittyvien tietojen perusteella.

Myös **Suomessa** iän selvittämisestä säädetään ulkomaalaislaissa (§ 6a). Oikeuslääketieteelliseen tutkimukseen voidaan ryhtyä, jos on ilmeisiä perusteita epäillä asianomaisen iästään antamiensa tietojen luotettavuutta. Tutkimus perustuu vapaaehtoisuuteen. Tutkimuksesta kieltäytyminen ei yksinään voi olla peruste sille, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemus hylätään. Tutkimukseen kuuluu, kuten Norjassa, käden ja ranteen luiden röntgenkuvaus sekä kliininen hammastutkimus. Helsingin yliopiston Hjelt-instituutin oikeuslääketieteen osasto on vastuussa tutkimuksesta.

Islannissa iänmäärittäminen voidaan tehdä hammastutkimuksilla.

Tanskassa iänmäärittämisestä on säädetty ulkomaalaislain 40 § toisessa luvussa. Poliisi ja maahanmuuttovirasto (Udlændingestyrelsen) voivat vaatia yksintulevaa henkilöä osallistumaan lakisääteiseen ikätutkimukseen. Oikeuslääketieteen laitos tekee tutkimukset, joihin kuuluu somaattinen tutkimus, käsi- ja luuröntgen sekä hammastutkimus. Maahanmuuttovirasto määrittää hakijan iän lääketieteellisen tutkimuksen ja muiden asiaankuuluvien tietojen perusteella. Päätöksestä voi valittaa.

Onko harkittu sen ikärajan alentamista, jolloin pakolaisia/maahanmuuttajia kohdellaan lapsina, esimerkiksi 15 vuoteen?

Ei

Suomen sisäministeri

Petteri Orpo